

ЗАКОНЪТ, КОЙТО УБИВА ХУМАННОСТТА

• Или как нормите за т.нар. социални услуги легитимират новото еничество.

• Чуждестранни „доставчици на социални услуги“ ще отнемат децата ни и ще им плащаме за това.

Лекция изнесена от адв. Илияна Мавродиева-Ангелова на Международната конференция „Отвличане на деца от социалните служби: скритата война срещу семейството“, проведена на 29.09.2019 г. в парк-хотел „Витоша“, Студентски град, София

Адв. Илияна
МАВРОДИЕВА-АНГЕЛОВА

Промените, които засягат социалния сектор и областта на защита на децата, са направени със Закона за социалните услуги. С него са изменени общо 29 закона, сред които Закона за закрила на детето и Семейния кодекс. Промените далеч не са козметични, както ни успокояват от Социалното министерство.

Промените са фундаментали

Първо - защото целия социален сектор е предоставен на частни доставчици на социални услуги – български и чужди търговски дружества и неправителствени организации (сдружения и фондации).

Второ - защото е нахърнено Конституционно гарантираното ни право на неприкосновеност на личния и семейния живот.

Трето - защото е нахърнено Конституционно гарантираното право и задължение на родителите да отглеждат и възпитават децата си.

Четвърто - защото децата се разглеждат като носители на права, като лица, които могат да извършват самостоятелни действия по отношение на упражняването на тези права дори срещу родителите си в нарушение на Закона за лицата и семейството, където е казано, че малолетните извършват правни действия чрез техните законни представители - родители и настойници, а непълнолетните – със съгласието на техните родители или попечители.

Бъдеще – отгадено на концесия

Въпрос: Как частни доставчици на социални услуги превземат целия социален сектор?

Отговор: Държавата им делегира неограничени права по силата на Закона за социалните услуги.

Следващият въпрос е: Кой може да е доставчик на социална услуга?

Това са:

а) общините – чл. 29;

б) частните доставчици – чл. 30:

1. български физически лица, регистрирани по Търговския закон, и юридически лица;

2. физически лица, извършващи търговска дейност, и юридически лица, регистрирани по законодателството на друга държава-членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство.

Тук трябва да кажем, че се създава Агенция за качеството на социалните услуги. Тя ще раздава лицензите за предоставяне на социални услуги. Законът позволява обаче на чуждестранни доставчици на социални услуги да предоставят такива услуги в България без лиценз (чл. 31, ал. 3):

И така:

На стр. 2

АНТИСЕМЕЙНИТЕ ПОЛИТИКИ НЯМАТ МЯСТО В БЪЛГАРИЯ

На 29 септември в София се проведе конференция с международно участие под наслов „Отвличане на деца от социалните служби – скритата война срещу семейството“. Темата беше избрана поради огромното обществено недоволство предизвикано от извършените промени в Закона за закрила на детето и приемането на Закон за социалните услуги, както и заради всички други закони и нормативни актове, отнасящи се до семейството и децата на България. Всички тези промени, за съжаление, са вече факт, защото са приети и обнародвани в броеве №№ 24 и 37 на „Държавен вестник“ и влизат в сила от 1.01.2020 г.

Форумът беше организиран от многолюдното гражданско движение „Родители Обединени за Децата“ (РОД). Участници в него бяха и чуждестранни експерти с международен опит в сферата на семейството и закрилата на децата. От българска

страна взеха участие изтъкнати юристи, споделящи идеите на движението „РОД“, също с богат опит и познаване на материята в детайли.

Съвсем заслужено правото на въстание слово беше предоставено на юриста с голям международен авторитет и опит - адвокат Владимир Шейтанов, който подробно запозна участниците в конференцията с т.нар. Трети Факултативен Протокол на ООН по правата на децата и защо подписването на този документ би било равнозначно на национално предателство. България все още не е ратифицирала Трети Факултативен Протокол и засега той не е задължителен, но ако бъде подписан, води след себе си категорични изменения на българското законодателство, тъй като се основава на т.нар. Ювенална юстиция (детски съд).

На стр. 2

„Детското правосъдие“, по-сочи адвокат Шейтанов, е порочна система, с която вече десетки държави от Западна и Северна Европа се опитват да се борят, виждайки нейната неэффективност и пагубно влияние върху институцията на семейството.“

Адвокат Петър Николов разказа за практиката на социално отвлечане на деца в България. За последните три години адвокат Николов е върнал на родителите им 24 деца, които са били неправомерно изведени от техните семейства.

Адвокат Илияна Мавродијева-Ангелова, чиято лекция поместваме отделно, сподели на достъпен език какво и кое стават законови норми от 1.01.2020 г., и защо обществото не бива да допуска това.

По въпроса за т.нар. Стратегия за детето говори адвокат д-р Виктор Костов, който обясни с факти и цитати защо

АНТИСЕМЕЙНИТЕ ПОЛИТИКИ НЯМАТ МЯСТО В БЪЛГАРИЯ

този документ е всъщност една стратегия срещу основната клетка на обществото – семейството.

Чуждестранни гост-лектори бяха Мариус Рейкерас – норвежки експерт с международно признание, който говори за неправомерното отнемане на детето на Труде Лоббен, от социалната служба Барневерн и чрез изнесенният случай унагледи с ярко доказателство нефункционалността на норвежката система за закрила на детето.

Адвокат Свигън Бенет от Англия и Бйорн Корф, създатели и водещи фигури в екипа на базираната в Австрия неправителствена организация в защита на правата на децата "Step up for children's rights", говори за практиката на анонимни сигнали и доносничество, без

значение за тяхната достоверност, които са повод за отнемане и извеждане на деца от техните семейства.

В дискусиата взе участие и адвокат Лоранс Брайнс от Ирландия, който говори за свободата на словото и съвестта. Лекцията му се основаваше на преки наблюдения върху практиките и законодателствата в Европа като цяло и в частност – в Ирландия.

Адвокат д-р Кимутеос Зишх присъства като представител на ОРДО – юрист от Полша и представи аспектите на спекулации с понятието „права на децата“.

Германският социолог, автор и международен говорител по проблемите на глобалната сексуална революция и християнска духовност г-жа Габриеле Куби, чиято книга е

преведена на 14 езика, посвети речта си на прехода от пълна невинност на децата, само допреди няколко десетилетия, до тяхното тотално развращаване в днешни дни.

На събитието бяха поканени държавници и служители заемащи високи държавни постове, които подобно на Бисер Петков – министър на труда и социалната политика, блестяха със своето отсъствие.

С благословия и призив за единство и мъдра критична мисъл, се обърна към присъстващите протоиерей Михаил, председател на катедралния храм „Св.св. Кирил и Методий“, град Ловеч.

Заседанията на Международната конференция бяха доминирани от идеята за запазване и съхраняване на

ценностите на традиционното българско семейство. Антисемейните политики нямат място в България, заявиха ораторите от трибуната и призоваха да се обучим от печалния опит на западните общества като не допуснем в българския национален живот пълзящата псевдохуманна политика на социалните услуги и ювеналното законодателство.

Сред гостите бяха представители на политически партии, журналисти и общественици.

Гневни думи бяха изказани по повод недопустимите формулировки в речта на Екатерина Захариева – зам.-председател на МС и министър на външните работи, произнесена на 26.09.т.г., пред Общото събрание на ООН. Чуха се гласове за нейната оставка, която ще бъде и основната идея на организирания от Гражданско движение „РОД“, предстоящ протест.

Минчо МИНЧЕВ

Днес, в българското общество има много зони на противопоставяне. Но в една страстието са нажежени до бяло. През януари т.г., на сайта на Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД) към Министерския съвет на Република България, беше публикуван документ, обявен за обществено обсъждане, който буквално го взриви. Документът се именува „Национална стратегия за детето 2019-2030 г.“, която за по-кратко ще наричаме в текста Стратегията. Този документ предизвика буря от остри кри-

СТАНИ, НАРОДЕ!

тики, от страна на много юристи и общественици, както и от Богохранимата Българска православна църква. Преди всичко обаче той възбуди силна тревога сред българските родители, заради драстичното ограничаване на родителските права и крайно рискованото разширяване на пълномощията на социалните служби, отсъствието на дефиниции за основни понятия в Документа като например понятието „дете в риск“, както и редица други.

След няколко последователни протеста на Движение „РОД“ наброяващо 180 000 членове в цялата страна, министър-председателят Бойко Борисов, се опита да успокои обществото като обяви Стратегията за спирана. Един негов апологет, роден, както той твърди в брюкселски дан-

тели, дори заяви, че Борисов „направо я бил стъпкал с крака“. Но, както много често става в живота, и в българската действителност, Стратегията не влезе през официалния вход, а влезе през някакви неясни странични врати и, образно казано, бе разлята и разтворена от българските законодатели в цели 27 закона, сред които Закон за защита на децата (ЗЗД), Закон за социалните услуги (ЗСУ), Семейен кодекс (СК) и пр., и пр., където на практика те пренесоха основната част от нейните текстове, а по същество и цялата ѝ идеология. Всички те стават факт само след няколко месеца - от 1.01.2020 г.

Промените вече са обнародвани в бр. 24 от 2019 г. в „Държавен вестник“ и може би, за да оправдае подозрителната си активност, властта, чрез ме-

ди и предпоставени говорители, обвини разтревожените не на шега български бащи и майки в „некомпетентност и разпространение на фалшиви новини“. Оттогава до днес, всекидневно и тенденциозно сме убеждавани не само в необходимостта от засилената намеса на държавата в семейството, и по отношение на децата, но дори и в необходимостта от въвеждане на сексуално образование, започващо от пределната за целта 4-годишна възраст! Едновременно с това, все по-дръзко звучат юдински гласове за необходимостта от специална детска правосъдна система, от детски омбудсман и в подкрепа за ратифицирането на Трети Факултативен Протокол по правата на детето към ООН.

Какво се крие зад тази на-

стървена пропаганда от страна на правителството и Министерството на труда и социалната политика, все още остава неясно. Според по-подозрителни и по-информирани от нас обаче, се твърди, че моторът на правителствената и парламентарна активност е подписаният Меморандум за разбирателство между България, Норвегия, Исландия и Лихтенщайн. Там било записано, че държавата ни щяла да получи сумата от 210,1 млн евро!... Дали това е ключът, който обезсилва иначе мощните заключалки на вратите на българското законодателство, предстои да разберем. Така или иначе обаче тревогата на обществото не е безоснователна, най-малкото поради факта, че държавите, които общо взето, са студенокръвни чудовища, днес ни уверяват, че се занимават с алтруизъм, макар да е известно, че само в капана за мишки сиренето е без пари.

На стр. 4

Какво е социална услуга? Този въпрос е изяснен в чл. 15 от ЗСУ. Четем: В зависимост от основните групи дейности видовете социални услуги са:

1. информирани и консултиране;
2. застъпничество и посредничество;
3. общностна работа;
4. терапия и рехабилитация;
5. обучение за придобиване на умения;
6. подкрепа за придобиване на трудови умения;
7. дневна грижа;
8. резидентна грижа;
9. осигуряване на подслон;
10. асистентска подкрепа.

Социалните услуги могат да бъдат интегрирани, т.е. да обхващат няколко сектора. Такава са интегрираните здравно-социални услуги (чл. 143, чл. 144), които, забележете, освен от лечебните заведения, могат да се предоставят от всички доставчици на социални услуги, в това число и частните. Това ще рече, че НПО-та могат да си създават здравни центрове за предоставяне на интегрирани здравно-социални услуги.

Технологията на зависимостта

Обсега на социалните услуги е толкова голям, че всеки аспект от живота ни може да бъде обект на социална услуга. По тази причина като основен принцип на ЗСУ е заложена всеохватността на социалната услуга.

Социални услуги като информирани и консултиране, застъпничество и посредничество, общностна работа, терапия и рехабилитация и обучение за

придобиване на умения, които виждаме в чл.17, ал. 5 ЗСУ могат да се предоставят и мобилно в лечебни заведения, училища, ясли и др.

Как ще информират и консултират децата ни, какви терапии и обучения ще им правят, един Господ знае!

Социална услуга е резидентната грижа, т.е. отглеждането на деца извън семейството. Тази услуга ще се предоставя от частни доставчици. Парадоксът е пълен – частни доставчици (в това

Участниците в конференцията бяха поздравени с българска народна песен

число чуждестранни и чуждестранно финансирани) ще имат право да предоставят на българските родители услугата да гледат децата им сякаш последните са неспособни да го правят.

Социалните услуги са платени

Източниците на финансиране на социалните услуги – това са държавния и общин-

ЗАКОНЪТ, КОЙТО УБИВА

ския бюджет и частните доставчици (чл. 41, ал. 1).

От държавния и общинския бюджет се финансират само социални услуги, включени в Национална карта на социалните услуги (чл. 43, ал. 1). В определени случаи законът допуска услуги, финансирани от държавния бюджет да не бъдат за-

ограничения и правила как да става това.

Друг проблем по отношение на финансирането са източниците на финансиране на частните доставчици

Може да ги видим в чл. 41, ал. 2 ЗСУ. Това са: европейски

ределят политиката на Република България в социалния сектор.

Задаваме си въпроса дали тези лица ще защитават българския национален интерес или ще преследват своя собствен частен интерес?

Задължителни социални услуги

ЗСУ предвижда особени хипотези, в които ползването на социалните услуги е задължително.

а. по предписание на съда; Според чл. 88, ал. 2 от ЗСУ: „Родителите и лицата, които полагат грижа за деца, са длъжни да ползват определените от съда и дирекция „Социално подпомагане“ социални услуги в изпълнение на мерки за закрила на детето.“

б. задължително ползване на социална услуга и то при поискване от дете (малолетно и непълнолетно) е предвидено в чл. 87, ал.1. Според посочената разпоредба, когато дете е поискало подкрепа от доставчик на социална услуга, доставчикът е длъжен да информира и да консултира детето с изключение на случаите на искане за ползване на резидентна грижа. Ако детето е малолетно – доставчикът уведомява Дирекция „Социално подпомагане“ (чл. 87, ал. 2). Ако детето е непълнолетно – доставчикът, със съгласието на детето, уведомява родителите.

Ето тук се съдържа противоречието на ЗСУ със Закона за лицата и семействата, където

платяни (чл. 103 и чл. 104). Такова изключение обаче по отношение на услугите, финансирани от частните доставчици липсва. Това означава, че Законът не задължава частните доставчици да дават възможност за безплатно ползване на социални услуги. Не е ясно и как частните доставчици ще формират цените си, няма посочени критерии,

структурни и инвестиционни фондове; 2. европейски и международни програми и проекти; 3. международни финансови институции; 4. физически и юридически лица; 5. други източници.

Виждаме как международни организации от всякакъв вид, бидейки източници на финансиране, получават властта да оп-

ХУМАННОСТТА

то се казва, че децата извършват правни действия чрез или със съгласието на своите законни представители (родители, настойници, попечители).

Къде е тук ролята на родителите?

Способно ли е детето трезво да пренесе, че се нуждае от подкрепа на доставчик на социална услуга? Тази подкрепа може ли да замени ролята на родителите и обичта му?

Нещо повече, ако не изпълните задължително предписание да ползвате социална услуга, ви налагат глоба от 2000 лв. до 3000 лв. за първо нарушение - чл. 169. Само за сравнение, ако частният доставчик работи без лиценз, глобата е от 3000 лв. до 5000 лв. – чл. 166. Какво са обаче някакви 5000 лв. глоба за частния доставчик при условие, че печалбите от социални услуги са несъпоставими по размер, и в същото време, какво са тези пари за един обикновен човек със заплата 500 лева на месец.

Насочване за ползване на социална услуга

Как ще бъдем задължавани да ползваме социални услуги? В общия случай ще бъдем насочвани от:

- а. Дирекция „Социално подпомагане“ (чл. 74, ал. 1) с Направлением Образец 4 – чл. 20, ал.2 от ППЗЗД, или
- б. от общината (чл. 75, ал. 1) със съдействието на частните доставчици (чл.76, ал. 3). Отново се явява вездесъща-

та фигура на частния доставчик и той е навсякъде.

Когато бъдем насочени за социална услуга, няма да имаме право на избор дали да ползваме услугата или не. Ще можем да изберем само доставчика (чл. 78, ал. 1).

ЗСУ отменя конституционното гарантирано ни право на

всякакви подробности относно личния ни живот, под предлог, че информацията му е необходима за изготвяне на индивидуалната оценка на потребността. А ето и точният текст, за да стане ясно за какво става въпрос:

„При изготвянето на индивидуалната оценка на потребностите и на индивиду-

Чуждестранните гости на международната конференция

неприкосновеност на личния живот.

Около на Биг Брагър

При предоставяне на социална услуга се прави индивидуална оценка на потребностите (чл. 80, ал. 1).

Тя се изготвя от мултидисциплинарен екип с участие на частния доставчик (чл. 80, ал. 2). В чл. 81, ал. 1 виждаме черно на бяло как частният доставчик се превръща в един Биг Брагър, който има право да получи

алния план за подкрепа, доставчикът на социалната услуга може да иска информация, съдействие и становища от държавни органи, общината, личния лекар на лицето, семейството и близките на лицето, лечебни заведения, институции в системата на предучилищното и училищното образование и други институции и доставчици на социални услуги, като те са длъжни да ги предоставят в

видените промени в Закон за закрила на детето, предвиждат отнемане на деца.

Промените в Закона за закрила на детето следва да се разглеждат в контекста на основните понятия на закона.

Едно от основанията за насочване на дете извън семейството е, че детето е жертва на насилие в семейството и съществува сериозна опасност от увреждане на неговото физи-

ческо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие.

Посочва се какво е „гефиниция на насилие“

Параграф 1, т.1 от Допълнителните разпоредби на Правилника за прилагане в ЗЗД.

а. „Насилие“ над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се съществува в семейна, училищна и социална среда.

„Насилие“, забележете, е и пренебрегване, което според легалната дефиниция е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

б. Предлага друга, също интересна дефиниция. Тя е за психическо насилие – Параграф 1, т. 3 от ППЗЗД.

„Психическо насилие“ са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето, като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда.

На стр. 4

Интересно е също, че на фона на много факти, България се очертава като предпочетен терен за пробив на т.нар. „скандинавски модел на социална система“. За пропусналите да научат това, ще поясним, че заради този модел Норвегия е била осъдена от Европейския съд в Страсбург, а в края на 2018 г., беше направо лишена от правото на глас в Комитета на ООН за правата на човека!..

В брой 32 от 6.08.т.г., нашият автор Георги Вацов в своята знаменита статия „Дермата на българската политика“ обявя една неоспорима истина: „Когато едно общество боледува и се интересува от диагнозата си, за да намери щастлив изход, то се обръща към малкото останали мислещи интелектуалци и те започват да „ровят“ в човешката история с надеждата да открият аналози и решения,

СТАНИ, НАРОДЕ!

затова кой и как е носел своята отговорност пред народа си, ползвайки езика като партньор на истината, да подсказват на жадната за откровение публика, как а не за какво трябва да мисли човек в трудни моменти, и най-важното да дават неоспорими доказателства на търсеците, че винаги политиката е по-малко важна и значима в кризисни ситуации, отколкото всеполазащите вселенски принципи, които са вечни“.

В този смисъл промените, които са приети в Закона за социалните услуги и в Закона за защита на детето, както и във всички онези закони, срещу които протестират българските бащи и майки, показват, че

основната цел на този поход на злото, е семейството и онзи Божествен кръговрат на Битието, който включва мъдростта на извечния човешки опит: деца, родители, възрастни бащи и майки. И че тези промени служат само на една цел: да разбият основната клетка на човешкото сдружаване и единение, да го атомизират, да създадат истинска преизподия от човешки драми, страсти и несправедливости, и чрез тях да обезсилат основното препятствие пред глобалния проект за Златния милиард – националната държава! Както от много години обаче се случва, своето пъклено дело те се опитват да прикрият със смокиновия лист на

някаква привидна загриженост и фалшива добродетелност. Колкото и избирателни да са обаче, невъзможно е да скрият истинския образ на злото, грозната антихуманност на живота, към който ни тикат. Все по-ясно се вижда, че за тяхната роботизирана активност нямат значение нито мъдростта на човешкия опит, нито проверените от живота норми на морала. Това е същият дяволски прозорец на Овертон, с който се научиха да правят възможни и дори немислимите неща. И в това е трагедията на съвременното човечество. В цялата човешка история неизтриваем знак на варварство, човеконенавистничество и жестокост, е отнемането на детето от майката и обратното – лишаването на дете от майчина обич и бащински грижи!

Днес, овластени безродници ни гледат със стъклени, празни очи и се опитват да ни убеждават във велико-

душието и благородството на своите действия и помисли. Всуе! Ако това ще са законите и нормите на бъдещето, в което се опитват да ни натикат да живеем, значи трябва да бъдем непримирими! Трябва да бъдем яростни и безпощадни! Докато всичко това е все още възможно.

Само преди два броя „Нова Зора“ помести „Минотавърът на неолиберализма“ – един разказ за участта на българските деца и законотворчеството по норвежки образец. Една статия, която доказва, как неолиберализмът опустоши всичко около нас и посочва факти, които не се нуждаят от допълнителни доказателства. Но битката на „Нова Зора“ за бъдещето на българската нация продължава вече 30 години! Сега ще припомним само материалите, които сме отпечатали през тази година, колкото да маркираме неизменния маршрут на нашия път: „Армията на злото марширува“ от Виолета Станислава, от

5.01.т.г.; „Новите еничари“ – за същата „стрияна“ уж „Национална стратегия за детето 2019-2030 г.“, в която се посочват гнусните пипала на еврооктопода, проникнал дълбоко в структурата на българската държава и поглъщащ душата на народа и неговото бъдеще. На 9.04. отново Виолета Станислава публикува „Чудовищата на мрак“; описвайки „нерешката на тортата“ на същата Стратегия – т.нар. „Ювенална юстиция“. Темата бе продължена на 16.07.т.г. в покъртително драматичния материал „Деца на мишени“ – за падението на такива авторитети в образованието като Софийски университет „Св. Климент Охридски“, където вече ще бъдат подготвени специалисти в джандър-образование, допълнена с разказ за издадените лицензи на 36 чуждестранни агенции за международно осиновяване!.. Тревожното е, че извратеното среща по своя път една омаломошена съпротива и лесно се представя за нормално, а нормалността неусетно се превръща в извратеност.

На 30.07.т.г., нашият автор Делина Денчева публикува невероятният си текст „Спокойно – всичко е законно“. Тя припомни забравените днес думи на Монтеско, казани в зората на 18 век, че най-жестоката тирания е онази, която действа под маската на законността и под знамето на справедливостта! И обрисова тревожната картина на днешното българско всекидневие.

Безпринципната толерантност, хомосексуалността и защитата на сексуалната ориентация, шестват в пресата и телевизите, и чрез техните предавания, чрез техните коментари и филми с хомосексуална насоченост и осъществяват едно тотално промиване на мозъци, една пагубна и чудовишна манипулация над целия народ на България.

Пусната е в ход някаква чудовишна машина за унищожаване на традиционните семейни ценности, на семейството като основна обществена единица, за да бъде лишен народа ни от бъдеще чрез децата ни, облъчени от една лъжа, разпуснатост и nihilизъм.

Отдавна е време да се събудим. И всички, на които не им е безразлично какво се случва в Родина, да се съберем и да дадем отпор на злото, което ни дави. Все ще съумеет с Божия помощ, да отстоим истината и правдата, както и правото ни на живот под слънцето. Българският народ е преживял безброй изпитания в своята хилядолетна история. С Божия Промисъл, с воля и човекολубие, ние ще се въздигнем отново. Само да не позволим дрямката, която ни е обхванала сега, да се превърне във вечен сън. Събуди се, народе! Стани!

Ти си малък, защото си на колена!

Опитното око веднага би съзряло, че използваните дефиниции са силно размити и дават възможност за широки интерпретации и субективни преценки. Чрез тяхната широка отвореност всяко едно българско дете може да бъде обявено за дете в риск и да стане обект на мерки по ЗЗД.

При една такава възможност родителите дали ще бъдат послушни, тихи и смирени? Това е сигурно и търсеният ефект.

Как се случва настаняването на дете извън семейството?

Обикновено се задейства проверка по сигнал.

Чл.36а, ал.1 - „Всеки, на когото стане известно, че съществува непосредствен риск от изоставяне на дете или че дете е пренебрегвано, е длъжен незабавно да подаде сигнал до дирекция „Социално подпомагане“. Сигналят може да бъде анонимен, тъй като не съществува изрична забрана за подаване на анонимни сигнали.“. Потвърждение за това е и чл. 10, ал. 5 от ППЗЗД, според който анонимни сигнали не се разглеждат, освен в случаите, отнасящи се до насилие над дете, или по преценка на директора на дирекция „Социално подпомагане“.

Особено притеснителното е нововъведеното задължение по чл. 36б, ал.1! Управителят на лечебно заведение, в което има родилно отделение, и личният лекар на бременна жена, на които е станало известно, че съществува непосредствен риск от изоставяне на дете веднага след раждането, са длъжни незабавно да подадат сигнал до дирекция „Социално подпомагане“.

И няма гаранция, че от Родилното отделение например, сигналът може и да е фалшив. И че това откри-

ва възможност да бъде взето детето от родилката непосредствено след раждането.

Но сигнал може да бъде подаден на тел. 116111 и от самото дете. Тази телефонна линия се управлява от фондация „Анимус“ Телефонният номер е широко пропагандиран в училища, детски градини, на обществени места. Този номер може да се изписва и на корицата на учебниците, има го на бележниците, като решението за това е взето още 2017 г. Нима не е ясно, че децата може лесно да бъдат подмамани да се оплачат от родителите си на този телефон? Нима не е ясно, че всяко дете на определена възраст може да се почувства огорчено или неразбрано в семейството си? Обаждането на този телефон обаче може да се окаже опасно и необратимо. И за свободата на детето, и за родителите. И нима това не би било драма – жестока и безчовечна?!

Мултидисциплинарният екип и неговите посещения

В мултидисциплинарния екип участват (чл. 36 г, ал. 3):

а. представител на районното управление на Министерството на вътрешните работи (районен инспектор, инспектор от детска педагогическа стая или оперативен работник);

б. Представител на районната прокуратура и представител на общината.

По преценка на водещия на екипа могат да се поканят за участие:

в. представител на регионалната здравна инспекция;

г. личният лекар на де-

ЗАКОНЪТ, КОЙТО УБИВА

тето или представител на болницата, откъдето е постъпил сигнал по случая;

д. представител на регионалното управление по образованието и на училището, детската градина или друга образователна институция; и

е. представител на доставчик на социална услуга.

Искам да подчертая, че в екипа отново виждаме задължителното участие на въздесъщите частни доставчици.

Приемно семейство и приемна грижа

При настаняване на детето извън семейството, пише в закона, то може да бъде дадено за отглеждане в приемно семейство.

Чл. 31, ал. 4 въвежда професията „приемно родител“. Това ни повечек, ни по-малко означава, че вече ще плащаме на хора да отглеждат децата ни и това ще бъде тяхната професия.

Но какво е приемна грижа?

Чл. 3 4а, ал. 1 – Постановява, че приемната грижа е мярка за закрила на детето по чл. 4, ал. 1 за отглеждане и възпитание в семейна среда на дете, което е настанено в семейство на роднини или близки, или в „приемно семейство“.

Как се предоставя ползването на приемна грижа?

Това се случва въз основа на договор, който, забележете, се сключва от доставчика на социалната услуга по приемна грижа и утвърденото приемно семейство – чл. 57а, ал. 1 от ППЗЗДет. Частните доставчици на социални услуги сключват договори с „при-

емни родители по професия“, които да отглеждат нашите деца. Сякаш тези деца си нямат биологични родители и сякаш приемното професионално семейство е по-добро от родните майка и баща?! И тъй като очевидно не е и не може да бъде то, значи че се преследва друга цел, прикриането от привидната хуманност и загриженост. Каква може да бъде тя: разкъсване на биологичния и духовен кръговрат на естеството, торпилиране на основната единица на обществото – семейството, след което разрушаването на нацията би било лесно и безпроблемно.

III. Промени в Наредба за условията и реда за осъществяване на мерки за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в институции, както и за тяхната реинтеграция.

Измененията в посочената наредба са обнародвани в ДВ, бр. 37 от 07.05.2019 г. Макар че те са във връзка с измененията на ЗЗД, които влизат в сила на 01.01.2020 г., те влизат изпреварващо в действие само 3 дни след обнародването им в ДВ, т.е. от 10.05.2019 г., което е абсурдно, но е факт.

Въпросът е защо се прави?

Промените в тази Наредба са едни от най-фрапиращите. Те илюстрират скритите намерения на спряната Стратегия за увеличаване на броя деца, настанени извън биологичните им семейства.

1. Мерки за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в институции.

Наредбата предвижда мерки за предотвратяване

на изоставянето на деца, както и мерки за тяхната реинтеграция, но нито в ЗЗД, нито в самата Наредба се съдържа посочване на вида на тези мерки. Оказва се, че ще се прилага някакви мерки без да е ясно какви са те. Примерно, изброяване на вида мерки за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции не е посочено в текста на ИМС №104, а в Приложение №1-Социален доклад, т. V “Заклучение и предложения за конкретни действия за подкрепа и/или предприемане на мерки за закрила.“

Всъщност, Наредбата разписва механизма за настаняване на деца в специализирани институции, т.е - извън семейството.

Предвидени са следните хипотези (чл. 4, ал. 1):

1. при постъпил сигнал за дете в риск от изоставяне или при подадено заявление в дирекция “Социално подпомагане“ за настаняване на дете в специализирана институция;

2. настаняване по чл. 26 от Закона за закрила на детето на друго дете от семейството;

3. родителите са изразили намерение за настаняване на детето в специализирана институция;

4. родителите са без постоянни доходи и/или без жилище – ето къде е регламентирана законодателно уж спряната Стратегия за детето 2019-2030 г.;

5. установени увреждания или тежки заболявания и/или отклонения при родител или при член от семейството;

6. детето е с увреждане и/или отклонения в здравословното състояние или развитие и родителите имат затруднения

ХУМАННОСТТА

да отговорят на специфичните му потребности;

7. други обстоятелства, които поставят детето в риск от изоставяне – също една твърде неясна дефиниция, подлежаща на всевъзможни интерпретации.

Мерки за реинтеграция

След всичко изброено дотук за извеждане на детето от семейството все пак любопитно е как би се случвал процеса на реинтеграция – връщането на детето в семейството? В наредбата реинтеграцията е предвидена като нежелана последица, която следва да бъде избегната! Това е още едно доказателство, че целта на Наредбата е не детето да се интегрира обратно в семейството, а да се дезинтегрира – да се разкъса връзката дете-родител. И за да не звучи голословно това наше заключение, следва да бъдат разгледани и осмислени следните разпоредби на Наредбата, които потвърждават този извод:

2.1. чл. 17, ал. 2:

Мерки за реинтеграция на детето в семейството могат да не се предприемат, когато при събирането на информация по чл. 18, т. 1 се констатира наличие на някое от следните обстоятелства:

1. детето е жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго унищожително или нехуманно отношение или наказание в семейството и съществува сериозна опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие;

2. поведението на родите-

лите създава опасност за живота и здравето на детето;

3. родителите не съчат изменение на обстоятелства, довели до настаняване на детето извън семейството.

Както се вижда основанията са неясно и размито дефинирани и дават възможност за широка и спорна интерпрета-

ция, което пък създава реална опасност от злоупотреба на лицата, които следва да преценят дали основанията са налице или не.

Но нека вникнем в разпоредбите на т. 2.2. чл. 20, ал. 2 и ал.5:

(2) При неизпълнение на преобладаваща част от дейностите в плана за действие и/или когато рискът, довел до извеждане на детето, не е преодял, социалният работник прави мотивирано предложение за прекратяване на мерките за реинтеграция на детето в семейството.

Като основание за прекратяване на мерките за реинтеграция на детето в семейството се сочи неизпълнение на преобладаваща част от дейностите в плана за действие и/или когато рискът, довел до извеждане на детето, не е преодял“

Г-жа Габриеле Куби говори за тоталното разващане на децата ни в последните десетилетия.

вел до извеждане на детето, не е преодял. Какво се случва, когато социалният работник изготви мотивиран доклад детето да не се върне в семейството? Този въпрос се урежда в ал. 5 на същия чл. 20 от Наредбата, където се казва, че „при утвърждаване на предложението по ал. 2 се прави преглед и актуализация на плана за действие и заложите в него цели.“

Това на практика означава, че детето не се връща в семейството.

Измененията в Семейния кодекс

1. Възможно е детето да се настаня извън семейството при развод на двамата родители?

Чл. 59, ал. 7 СК - По изключение, ако интересите на децата налагат това, съдът може да постанови те да живеят при дядо и баба или в семейство на други роднини или близки, с тяхно съгласие. Ако това не е възможно, детето се настанява в приемно семейство или социална, или интегрирана здравно-социална услуга за „резидентна грижа“, посочени от дирекция “Социално подпомагане“. Във всички случаи обаче съдът определя подходящ

режим на лични отношения между детето и родителите.

2. Възможно ли е детето да бъде осиновено без съгласие на родителя и без родителя да участва в съдебното производство по осиновяването?

Оказва се, че е възможно. Това можело да се случи, ако детето е настанено извън семейството и родителят в срок от 6 месеца от датата на настаняването по административен ред, без основателна причина не е поискал прекратяване на настаняването или промяна на мярката – чл. 93, ал. 2 СК.

3. Предвижда се при развод да се предоставят социални услуги на двамата родители.

Това можело да се случи по предложение на дирекция “Социално подпомагане“. С решението си по развода съдът може да определи ползване на задължителни социални услуги от родителите, самостоятелно или заедно с детето – чл. 138а, ал. 2. Забележете, в този случай услугите са задължителни.

Ощастливените по този начин родители още не знаят че:

4. Родителят дължи издръжка за детето си и когато той е настанено извън семейството;

И още:

5. Че приемният родител има право да поиска увеличение на издръжката – чл. 143, ал. 3 и 4.

И възникват следните въпроси: Какво значи „преобладаваща част от дейностите в плана за действие“? Как се изчислява тази преобладаваща част – на база броя на неизпълнените дейности или по друг критерий? Това не е ли нова, широко отворена врата за злоупотреба.

Какво значи „рискът, довел до извеждане на детето не е преодял“ и следва ли една субективна преценка за наличието или липсата на този риск на социалния работник да бъде основание за жестоката участ на дете и родителите? Кой гарантира, че „преценката“ е справедлива и меродавна? Ами ако този социален работник не признава нормите на морала и на съвестта?

А сега да надникнем в

Измененията в Семейния кодекс

1. Възможно е детето да се настаня извън семейството при развод на двамата родители?

Чл. 59, ал. 7 СК - По изключение, ако интересите на децата налагат това, съдът може да постанови те да живеят при дядо и баба или в семейство на други роднини или близки, с тяхно съгласие. Ако това не е възможно, детето се настанява в приемно семейство или социална, или интегрирана здравно-социална услуга за „резидентна грижа“, посочени от дирекция “Социално подпомагане“. Във всички случаи обаче съдът определя подходящ

режим на лични отношения между детето и родителите.

2. Възможно ли е детето да бъде осиновено без съгласие на родителя и без родителя да участва в съдебното производство по осиновяването?

Оказва се, че е възможно. Това можело да се случи, ако детето е настанено извън семейството и родителят в срок от 6 месеца от датата на настаняването по административен ред, без основателна причина не е поискал прекратяване на настаняването или промяна на мярката – чл. 93, ал. 2 СК.

3. Предвижда се при развод да се предоставят социални услуги на двамата родители.

Това можело да се случи по предложение на дирекция “Социално подпомагане“. С решението си по развода съдът може да определи ползване на задължителни социални услуги от родителите, самостоятелно или заедно с детето – чл. 138а, ал. 2. Забележете, в този случай услугите са задължителни.

Ощастливените по този начин родители още не знаят че:

4. Родителят дължи издръжка за детето си и когато той е настанено извън семейството;

И още:

5. Че приемният родител има право да поиска увеличение на издръжката – чл. 143, ал. 3 и 4.

Няма съмнение, че макар и конспективно изложени, приетите промени в законодателството ни не защитават интереса нито на българските родители, нито интереса на техните деца. Те обслужват меркантилните интереси на частните доставчици, за които предоставянето на социални услуги е печелив бизнес. Тези промени имат за цел да разбият семейството и нацията ни, защото както е казал Конфуций „Силата на нацията идва от целостта на дома“. Отговорни сме пред себе си и нашите деца да не допуснем това да се случи.

На 28 септември т.г., пред Пантеона в Мемориалния комплекс в Маджарово, беше почитена паметта на избитите бежанци от района на Одринска и Беломорска Тракия през кървавата есен на 1913 г. Националното тракийско поклонение тази година е посветено на 106-ата годишнина от разорението на тракийските българи. Организатори са Съюзът на тракийските дружества в България и Община Маджарово.

Жертвеният огън бе запален от председателя на СТДБ Красимир Премянов, придружен от деца – потомци на тракийски бежанци, след което се състоя заукойна молитва в памет на жертвите от трагичните събития край Арда, отслужена от Негово Високо Преосвещенство Старозагорският митрополит Киприан в съслужение със свещеници от епархията.

На поклонението бяха още заместник-областният управител на Хасково Стефка Здравкова, народни представители, Краснодар Беломорски - заместник-председател на ЦР на СТДБ, Стефан Начев – главен секретар на СТДБ, членове на Централното ръководство, членове на Върховния комитет, председатели на тракийски дружества, стотици признателни българи и потомци на тракийските бежанци, активисти на тракийското движение от цялата страна, потомци и местни жители. Сред официалните гости на събора бяха общински съветници и кметове на общини.

Слово от името на общинското ръководство произнесе Татяна Стоянова, секретар на община Маджарово. „За всички

ПОКЛОН ПРЕД НЕПРЕКЛОННИЯ

Национален тракийски събор-поклонение „Ден на тракийската памет“ в Маджарово

Председателят на Съюза на тракийските дружества в България Красимир Премянов с потомци на тракийските бежански пред Пантеона на жертвите.

ки нас този ден е ден на възпоминание, ден на дълбока почит към паметта на загиналите в безмилостното тракийско разорение, ден на поклон пред силата и непреклонния дух на тракийци, пред тяхното достойнство, пред техния стоицизъм, въпреки ужасите на кървавия поход. Днешният ден е възхваля на бранителите - войводите Димитър Маджаров и Руси Сла-

вов, поели закрилата на населението и спасили от изстребление над 20 хиляди души. 106 години ни делат от трагичните събития край Арда и някогашното село Ятаджик. 106 години, превърнали се в подвиг, в слава, във вечност. А за подвигът, в името за род, език и Родина, няма забравя.

В словото си председателят на СТДБ Красимир Премянов заяви: „Днес, без прекъсване, Съюзът на тракийските дружества в България и Община Маджарово организират това поклонение. Тази повторяемост всяка година дава възможност тракийци и патриотично настроените българи да се поклонят пред подвига и саможертвата на тракийските българи – най-изстрадалата част от българския народ в борбата за

национално освобождение и обединение. „Той благодари на кмета на Община Маджарово - Милко Армутлиев, който нито за миг не прояви колебание и пръвеше всичко за организирането на този събор поклонение. Не само затова, че е тракиец, но защото е отговорен ръководител и патриот. Ораторът изрази задоволство от присъствието на митрополит Киприан и други представители на Българската православна църква на поклонението и подчерта, че за нас БПЦ е свята и тя е основен фактор за запазване на българщината. Благодарни и на тракийци от цялата страна, които дойдоха на поклонението. В словото си Красимир Премянов изтъкна, че дейността на тракийските дружества и на Съюза, е насочена към съхраняване на националната памет, и затова все повече се обръща към младото поколение, към което всички имаме дълг. Той се спря и на проявите във връзка със 175 години от рождението на Капитан Петко войвода. Паметник на Войводата ще бъде издигнат в ГКПП „Капитан Петко войвода“ край Свиленград, а бюст-паметник на войводата ще бъде открит в „Алеята на бележитите българи“ в Борисовата градина до паметниците на Ботев и Левски. Председателят на СТДБ връчи на кмета Милко Армутлиев юбилейния медал „175 години капитан Петко войвода“. Вълнуващ спектакъл по

ДУХ НА ТРАКИЙЦИ

стихове на големия поет Ивайло Балабанов изпълниха актьорите от Хасковския театър Стефан Цирков и Иванка Шекерова. Пламенните слова, прозвучали между песните „Петко лъо капитанине“ и „Ясен месец“, развълнуваха мнозинството.

С едноминутно мълчание бе почитена паметта на жертвите край Ятаджик през 1913 г., когато реката се изпълва с кръв. На Пантеона бяха положени венци и цветя от името на президента на Република България, председателя на Народното събрание, министър-председателя и вицепрезидента, а така също и от областния управител на Хасково, от Община Маджарово, от СТДБ, от тракийските дружества

в София, Пловдив, Хасково, Стара Загора, Харманли, Кърджали, Свиленград, Димитровград, Ямбол, Карнобат, Любимец, Златоград, Книжовник, Брано поле, от Националната инициатива „Завръщане към корените“, от тракийците в селата Ефрем и Бориславци, от политически партии в града и областта, от Община Родопи - Пловдив, от Държавното горско стопанство-Маджарово и др. Бяха поднесени цветя и венци и на паметниците в града на войводите Димитър Маджаров и Руси Славов, както и на паметника на Капитан Петко войвода.

През целия ден в читалището имеше програма с участието на тракийски самодейни състави. Тя завърши с концерт

на Представителния ансамбъл за народни песни и танци „Китна Тракия“ към тракийското дружество в Хасково.

ПРИЗИВ КЪМ ВСИЧКИ БЪЛГАРСКИ ПАТРИОТИ

През 2019 г. се навършват 175 години от рождението на Капитан Петко Войвода – патрон на нашата организация. За отбелязване на тази годишнина Ръководството на Съюза на Тракийските дружества в България, взе решение за поставяне на бюст-паметник на Капитан Петко Войвода на алеята на „Алеята на бележитите българи“ в Борисовата градина в София. Едновременно с това е предвидено паметник на Капитан Петко Войвода да бъде монтиран на едноместния граничен пункт между България и Гърция.

За реализацията на тези мероприятия СТДБ, стартира дарителска кампания за финансирането на проявата.

ТРАКИЙСКИ РЕКВИЕМ

На Никола Инджов

Ивайло БАЛАБАНОВ

Не слагам пръст във рана, току-що заздравяла.
Не ми се тръгва с вик „На нож!“ към Бялото море,
ала душата ми седи пред Гюмюрджина бяла
и българските гробища край Одрин и Фере.

Оплаква ги Марица, оплаква ги и Арда,
но те лежат в треви и брош – ни китка, ни венци,
и вее она вятър, със черен бяс подкарал
печалните кервани тракийски бежанци.

Те живи и нещастни, си найдоха Родина.
Оряха сънем, жънаха насън край Булаир,
но мъртвите останаха край бяла Гюмюрджина
и пръснати из бойните полета... Спете в мир!

От царя сте забравени, от Господ сте простени
и уж безименни лежите в чужда равнина,
но белите джамии на Одрин са градени
от камъните с вашите надгробни имена.

И аз разбирам, че душата ми е поделена -
едната – в мен, но другата е там – в треви и брош,
че южната ни граница е кърваочервена,
защото е чертана не с молив, а със нож.

ДАРИТЕЛСКА КАМПАНИЯ
СМЕТКА ЗА НАБИРАНЕ НА ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА:
БАНКОВА СМЕТКА: BG
34STSA9300001682816
БАНКОВ КОД STSABG5F
БАНКА: ДСК

ОЧАКВАМЕ ВАШАТА СЪПРИЧАСТНОСТ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕТО НА КАМПАНИЯТА В ПАМЕТ НА НАШИЯ ПАТРОН КАПИТАН ПЕТКО ВОЙВОДА. ТОВА ЩЕ СЪДЕЙСТВА ЗА УТВЪРЖДАВАНЕТО И ПОПУЛЯРИЗИРАНЕТО НА ТРАКИЙСКАТА КАУЗА И ЗА АВТОРИТЕТА НА ТРАКИЙСКАТА ОРГАНИЗАЦИЯ В ОБЩЕСТВОТО.

Литературно музикална вечер на Владимир Стоянов

Литературна вечер, по случай на 60-годишнината от рождението на поета, лирелатуроведа, преводача, композитора и изпълнителя на авторски песни Владимир Стоянов се проведе в Русския културно-информационен център на 26.09.2019 г.

Аудиторията се оказа тясна да събере всички почитатели и приятели на българския творец Владимир Стоянов. Събитието бе организирано от Съюза на Българските писатели и Фондация „Устойчиво развитие за България“ при съдействието на РКИЦ. В топла, приятелска обстановка, с много музикални и поетични творби, изпълнени от автора, беше представена най-новата книга на Владимир Стоянов „Благовестието на думите“, която се представя на читателя заедно с компакт диск с авторски песни в изпълнение на поета с китара. Слово при представянето произнесоха Станка Шопова, Боян Ангелов, Димитър Хри-

стов, Петър Андасаров, приветствия поднесоха съветникът по култура в Посолството на Русия в България Алексей Новоселов и директора на РКИЦ Олга Широкова.

Творчеството на Владимир Стоянов е дълбоко патриотично, мъдро и добро. Тясно е свързано с българо-руските отношения и славянството. Той и признат като голям творец и търсен партньор на

авторитетни културни институции в Русия, такива като Съюз на писателите на Русия, Литературния институт „М. Горьки“, в „Литературна газета“ и др. Владимир Стоянов е роден на 11.10.1959 г. в град Варна. Член е на Съюза на българските писатели, на Градския съюз на писателите в Санкт-Петербург и на Московската градска организация към Съюза на писателите в Русия, вицепрезидент на Международната асоциация „Искусство народов мира“.

Той е един от основателите, организаторите и участниците в Салоните на изкуствата в гр. Варна, на редица международни проекти, фестивали, писателски семинари с участието на литературния институт „Максим Горьки“. От 2012 г. до януари 2019 г. е ръководител на Славянския център в СОК „Камчия“.

Носител е на Годишната награда на СБП за литературна критика и история за 2006 г., на наградата Георги Брата-

нов за поезия (2009 г.), на наградата „Варна“ за превод (2011 г.). Лауреат е на V2 Артиада на изкуствата в Русия (Москва, 2001 г.), на литературната премия „Инокентий Анненский“, Санкт-Петербург, 2012 г. – за принос към художествения превод на руска поезия, на международния музикален фестивал „Море и спомени“ (2011 г.), както и на редица национални и международни конкурси за поезия, авторска песен, литературна критика, преводи. През 2014 г. е удостоен със званието „заслужил деятел на изкуствата“ на международната асоциация „Искусство народов мира“, а от 15 февруари 2015 г. е член кореспондент на Академията на Руската словесност в Москва. Защитил дисертация на тема „Слово и музика в обучението по българска литература в училище (V-XII клас)“, за което му е присъдена образователната и научна степен доктор по методика на обучението по литература.

БЪЛГАРИЯ НА ТРИ ОКЕАНА!

Петко ПЕТКОВ

Не било компютри, а компоти. Не било автомобили, а акумулаторни батерии за електромобили. Догодина акумулатори, по-другата година цели електромобили.

Предизборната пропаганда шумотевица около завършилото преди седмица „историческо“ посещение на Бойко Борисов в Южна Корея засенчи скромните резултати, постигнати от гастролираната в Сеул правителствена група. Вярно е, че Борисов беше опасан с черен колан девети дан по таекуондо и му дадоха да чуши демонстративно парче дъска. Вярно е, че на колите и мотоциклетите, ес-кортиращи го в Корея, се вееха български триколорни. Вярно е, че за принос към разпространението на българския език го удостоиха със званието „доктор хонорис кауза“ на Корейския университет за чужди езици, в който изучават и българистика. Заслужено, защото на този език беседва с бистришките баби, с мишборите от Горубо и с чуждите посланици. Да не говорим за неговия приносен характер с изрази като „шменти-капели“, „пунта мара“, „главанаци“ и даже „ундурми“ (изопачено произношение на туризма „уйдурма“, сиреч - измислица, б.р.).

Дали обаче корейският му колега, министър-председател Ли Нак-йон, е разбрал какъв смисъл влага гостът му в изрече като „първата любов ражда не хаща“? Би могъл да си помисли например, че Борисов намеква за своя си принос за популяризирането на таекуондо в България, а пък той е имал предвид това, че първата визита на домакина му в чужбина като премиер е била в България. Знае ли човек! В този смисъл България е неговата първа любов. И догодина, когато се надръшват 30 години от установяването на дипломатически отношения с Република Корея, според Борисов, ще е много щастливо събитие, ако у нас бъде открит някой голям завод с южнокорейски инвестиции! Например, завод за акумулаторни батерии, а защо не и за цели автономни електромобили? Или завод за гориво от преработени RDF отпадъци край София! Впрочем, Борисов вече обяви това за свършен факт и дори разкри цифровото изражение на инвестицията – 1,5 млрд. долара! Голямо „уловяване“ ще падне! Няма, значи да правим автомобили с пушливи дизелови и бензинови двигатели, а електромобили с акумулаторни батерии и други части за тях. Вместо „Фолксваген“, които предпочетоха пазарите и работната ръка на Турция и Средния Изток, тук ще дойде южнокорейската компания „Хюндай“. Благодарение на намесата на бившия президент Росен Плевнелиев, България се конкурираше до последно с Турция за пушливите германски „народни коли“, но в крайна сметка от „Фолксваген“ решиха те да се произвеждат в Турция. Говори се, че край Измир също щели да се произвеждат електромобили, но както и да е. Добре че Борисов не взе Плевнелиев в групата за водене на преговори с Република Корея! Аман от „успехи“ на олимпийския принцип, че е важно да участваш...

Въпреки всичко, завистниците

Университетът за чужди езици в Сеул отличи Министър-председателя на България Бойко Борисов

ците от опозицията пренебрегват поредния дипломатически „успех“ на кабинета „Борисов 3“, като акцентират повече на загубите, които ще претърши българският туризъм от фалита на британския туроператор „Томас Кук“. Даже изразяват съмнение в твърдението на „присъдружните“ на властта медии, че Южна Корея била „помоглила“ Борисов да участва в инвестиционния процес в България. Щом Сеул е стигнал до там да ни моли да инвестира в България, защо Борисов трябваше да води половината правителство в Корея? Нали ако всичко е било, за да получи девети дан по таекуондо и да стане „доктор хонорис кауза“ на Корейския университет за чужди езици, можеше да отиде и с по-малка група? Толкова път да бие за една стъпена дъска! На времето, при посещението си в Япония, премиерът и лидер на ГЕРБ д-р Мирослав Найденов, а сега се задоволи да троши някаква дъ-

счица, когато корейците трошат с крака по десет такива. Как да повярваме, че корейците ни „молят“ да им позволим да инвестират в България, когато Република Корея е само една от 30-те чужди инвеститори у нас? То бива преувеличаване, бива, но цял бивол за мезе, не бива! След като трима папи са мильвали Борисов по главата, остава само да обяви за предизборен девиз на ГЕРБ: „България на три океана!“ На Тихия, на Атлантическия и на Индийския като не забравяме и че нашето знаме се вее в Антарктида. Ото фон Бисмарк е казал, че никъде не се лъже тъй много, както на лов, на война и преди избори. А у нас предизборната кампания започна далеч преди Борисов да отиде и да се върне от Република Ко-

руски изстребители F-16 Block70, за да обоснове необходимостта от вноса на руски изстребители. Впрочем, той и сега се жалва, че Конгресът на САЩ, както по времето на Барак Обама, така и по времето на Доналд Тръмп, не позволява Турция да придобие изстребители F-35, макар тя да участва в програмата за тяхното производство и да е инвестирала 1,5 млрд. долара.

Лъжици катран в кацата с „успехите“ на кабинета „Борисов 3“ сипаха и президентите на Сърбия Александър Вучич и на Северна Македония Стево Пендаревски. Без да пита „евро интегратора“ на Западните Балкани Бойко Борисов, Вучич призова да се създаде Балкански Шенген и свободна икономическа зона, без дори да намекне за „успешното“ българско евро председателство. А Стево Пендаревски в интервю за македонско издание заявя, че смесената българско-македонска комисия по исторически и културни въпроси не трябва да решава нищо. Тоест, трябва само „да тупка топката“, докато България каже „да“ на приемането на Северна Македония в ЕС. Правителствените „калинки“ в София, естествено, се направиха на изненадани и реагираха зневно на тази нагласа, но едва ли ще изпълнят закана си да кажат „не“ на македонското еврочленство. Трябваше президентът Радев да свика спешни консултации на 30 септември, за да разберем, че държавата няма единно становище по въпроса. А вице-премиерите Екатерина Захариева и Красимир Каракачанов, вместо да признаят пълната несъстоятелност на изготвените от тях и подписан преди две години Договор за приятелство и добросъседство с Република Македония, се правят на прелъстени и изоставени девизи. Каракачанов ту заплашва да напусне властта, ако кабинетът каже „да“ на еврочленството на Скопие след новата провокация, хем отрича да е правил подобни намеци. Премиерът Борисов пък говори за „братовбийствената война“ на пропагандата в Скопие, без да я свързва със Зоран Заев, или Стево Пендаревски. При това положение човек трябва да има голямо въображение, за да вярва, че София ще спре Скопие по пътя към ЕС заради македонската злоупотреба с доверие.

Ердоган не само отхвърля това условие, но според „Миллиет“ (26.09.2019) е заявил пред „Фокс Нюз“ в САЩ: „За нас случаят със С-400 категорично не бива да разваля отношенията между Турция и Америка. Защото като отбранителни системи, те са онова, от което Турция се нуждае. Освен това, като кажем С-400, има ги и в Гърция, в България и в Словакия. И те са натовски страни. Щом за тях може, защо да не може за страна като Турция?“

И това доживяхме! Ердоган да ни каже какви системи за ПВО имаме и да се позовава на България, за да оправдае закупуването на С-400 от Русия! Утре като нищо ще използва и сделката за осемте американ-

ски изстребители F-16 Block70, за да обоснове необходимостта от вноса на руски изстребители. Впрочем, той и сега се жалва, че Конгресът на САЩ, както по времето на Барак Обама, така и по времето на Доналд Тръмп, не позволява Турция да придобие изстребители F-35, макар тя да участва в програмата за тяхното производство и да е инвестирала 1,5 млрд. долара.

Излиза, че за да елиминират гръцките обструкции, македонските „политичари“ могат да се откажат от наследството на Александър Македонски и от името на държавата си, заменятки името Република Македония със Северна Македония, но не и да приемат българския си произход и общата си история с България. Борисов беше казал на Путин, че по-големият прощава. Дали е разбрал отговора на руския президент, че обикновено по-големият го карат и да плаща за грешките на по-малкия? Ако не е, ще остане в историята като първия български премиер, станал за кашмер и в Македония. С такава дипломатия и такива дипломати – толкова!

Олег НАЗАРОВ

На 11 април 1939 г. германският райхсканцлер Хитлер утвърждава план за войната с Полша, получил наименованието „Вайс“ (Белия план) и предвиждащ готовност за настъпателни действия не по-късно от 1 септември. Първоначално нападение на територията на Полша се предвиждало на 26 август, но тъй като групата армии „Север“ не успява да заеме изходни позиции, в последния момент на Хитлер се налага да отложи нахлуването за първия ден на есента.

Англо-френският саботаж

През август 1939 год. когато германските армии завършват подготовката си за нападение, полският посланик в Париж Юлиуш Лукашевич самоуверено заявява на външния министър на Франция Жорж Боне, че в случай на война „не германците, а поляците още в първите дни ще нахлуят на германска територия“. Думите на полския дипломат не заблуждават неговия събеседник. Нахлуване на войските на Втората Жечпосполита (Втората полска република) в земите на Третия райх предполага участие на Франция и Великобритания. Но Варшава, свързваща своите надежди със западните си съюзници, не иска да види очевидното, а именно, че французите и англичаните не горят от желанието да проливат кръв за нейната независимост.

На 31 август, когато до началото на войната остава по малко от денонощие, вожът на фашистка Италия Бенито Мусолини предлага на Лондон и Париж да свикат конференция за обсъждане на „затруднената произтичаща от Версайския договор“, с участие на Великобритания, Франция, Италия и Германия. Тази инициатива няма шанс да бъде реализирана, тъй като Хитлер не се нуждае от „втори Мюнхен“. Французите не забавят отговора си и на 1 септември уведомяват Райха, че ще участват в конференцията, ако на нея бъде поканена и Полша. Отговорът на Варшава е категоричен: тъй като войната вече е започнала, не това е въпросът за обсъждане, а спешно започване на обединени действия за оказване съпротива на немското нападение на Полша.

Варшава недвусмислено

подтиква Париж към изпълнение на предварително поетите задължения. Поляците разчитат, че Франция ще влезе във войната, започвайки активни бойни действия, след което основните сили на противника ще бъдат съсредоточени на Западна фронт. При такова развитие задачата на полската армия е да устои до началото на френското настъпление, а след това да премине в контранастъпление. В резултат на тази тактика Германия попаднала между френския чук и полската наковалня я очаква разгром.

Първата реакция на Франция и Великобритания е била

вил това изявление ген. Айронсайт погледнал часовника си и под предлог, че е зает, прекратил разговорите. На прощаване той препоръчал на смаяните поляци от Втората Жечпосполита да закупят оръжие от неутрални страни.

Делегацията на Полша я очаква подобно хладно посрещане и в Париж В първите дни на септември френският главнокомандващ ген. Морис Гамелен не намира време да приеме поляците. На 8 септември полско-военно аташе в Париж докладва на Варшава, че „до 10 часа на 7.09.1939 г. на Западния фронт няма никаква война“. Нито

1.8 млн. Вермахта разполага с 13 500 оръдия и минохвъргачки, докато полската армия само с 4500. Германия има четирикратно превъзходство в танкове (2533 срещу 610) и почти трикратно в самолети (2231 срещу 824). Ситуацията се влошава от разположението на войските. Полските сили са дислоцирани по протежението на близо 1900-километрова фронтова линия, а германците са съсредоточили мощни групировки точно по посоката на предстоящото настъпление.

Започвайки настъплението германските пехотни части, поддържани от артилерия и

та армия добре се проявява и даже минава в контранастъпление в голямото сражение на река Бур (приток на Висла) в средата на септември. Отрязвайки го немците понасят чувствителни загуби. На 8 септември започва 20-дневната отбрана на Варшава с участието на жителите ѝ. До 19 септември се държи Гдиня, до края на септември – крепостта Модлин.

Но ръководителите на Полша, чиято безотговорна и недалновидна политика става една от главните причини за Втората световна война, проявяват малодушие и некомпетентност. Президентът Игнаций Мосцицкий дава отрицателен пример като напуска Варшава още в първия ден на войната. На 5 септември столицата напуска и правителството, което заминава отначало в Люблин, а след това в Кременец. На 7 септември Варшава напуска за Брест-Литовск заедно с щаба си и върховният главнокомандващ на полската армия маршал Едвард Ридз Шмигли.

Всички тези премествания имат пагубни последици за управлението на държавния апарат. В това време още на 5 септември маршал Шмигли издава заповед за отстъпление зад Висла и за създаване на отбранителна линия Нарев-Висла-Сан. Отстъплението е хаотично и създава организационни проблеми в това число с радиовръзката между частите. Войските бързо губят управляемост. Ген. Владислав Андерс свидетелства: „Пътниците бяха задръстени с автоколони, оръдия, коли с картученици и полски кухни. Стотици вражески самолети бомбардираха не само колоните, но и отделни групи войници по полето. Това вече не можеше да се нарече организирано отстъпление.“

Към края на втората седмица полският фронт окончателно се разпада. Остават отделни огнища на съпротива, които немците бързо потушават. Загубили вяра в собствените си сили поляците се надяват, че западните им съюзници все пак ще дойдат на помощ и ще спасят втората Жечпосполита.

Много „странната война“

През септември 1939 год. французите и англичаните имаха добър шанс да разгрозят хитлеристите и да извадят човечеството от кошмара на дългата световна война. Вече след приключването и бившият началник щаб на оперативното ръководство на Върховното командване на Вермахта ген. Алфред Йодль на разпита казва: „Ние не понесохме поражение през 1939 г. само защото по време на полската кампания 110 френски и британски дивизии на запад бездействието срещу 23 немски дивизии.“

На някои участъци от фронта, където германците нямават значителен пресвес в сили и средства, поляците оказват упорита съпротива. Така Уланският полк на Поморска кавалерийска бригада в развърнат строй атакува 20 моторизирана дивизия на Вермахта и е избит на бойното поле. Цяла седмица военните складове на полуостров Вестерплате в залива на Гданск (по това време Данциг) се защитават от гарнизон, състоящ се само от 182 души. За да сломи съпротивата му германското командване е принудено да използва авиация и 4000 войници. Полска-

На стр. 10

В средата на оазиса - гъстлъче от палми, едвам се провряхме, за да отидем до къщата на кмета, разположена до едно вирче застояла вода, гълъно с хиляди жаби, които издаваха своето присъствие с оглушително крякане. 300 души брой селото, две трети са деца. Тук живее и един родственик на Кадафи и е най-голямата жива забележителност.

Някои от къщите са направени от кал, взета от езерото за тухли. Но то, горкото езерце, като отидохме при него, се оказа, че е почти пресъхнало и има съвсем малко, и то отчаяно солена, вода: повече сол, отколкото вода. По краищата водата вече се е изпарила и са останали дебели пластове изкристализирала сол. В тази солена бара нищо не се въди. Водата не може да се пие, за нищо не става, а калта - само за тухли, от които се правят местните колиби. Казаха ни че преди три месеца в езерцето имало още вода, но изведнъж - за съжаление.

„Шерика България“, така извика кметът като видя Георгиев. „Шерика“ означава

Николай ХАЙТОВ

„компания“. Кметът ни покажа каква ергенска колиба си е направил край селцето, докато не бил женен - та и сега стърчи на полузасипания от пясъците склон, наполовина зарита, и показва колко бързо пустинята отнема от човека малкото разработена земя. Покани ни в къщата си на чай. Влязохме в гостната, широка 4/3, без прозорци, на гола пръст, застлана с розовки, а край зидовете - възглавници. На едно място - струпани четири дюшека. Единствената мебелировка - радиостанция. Георгиев носеше два пакета бомбони, подаде ги на стопанина, децата се струпаха около него,

ЛИБИЯ ОТ ВРЕМЕТО НА

но той ги задели за себе си. В 11,30 часа почна гостуването, донесоха чай и почнаха да го насипват, като вдигат чайника и с тънка струя пълнят чашата, само че отвисоко. Имало значение за вкуса. Преди пиенето на чая ни донесоха вода в легенче да си умием ръцете. Заедно с нас бяха поканени и трима старши-първенци, начело с роднината на Кадафи. Единият бе с огромен, невероятно издут корем. Разпредели се манджата - яхния с лук, но вилци не се използваха. След яденето отново се измихме и тогава започна церемонията с чай.

Едвам се откопчяхме да си вървим от това сърдечно гостопримство. Прегазихме купищата консервни кутии на двора и си тръгнахме след като се ръкоотсикахме и дори прегръщяхме около 45 минути с любезния кмет.

На връщане от оазиса, като възлезохме на шосето, видяхме нови селища, току-що построени от турски компании, но още ненаселени. Георгиев ми каза, че и те, турците, трудно си прибират

Непубликуван ръкопис на Николай Хайтов

парите от либийците. Изобщи с плащането на държавните разходи вече става извънредно трудно. Бавят, пролетакат, правят рекламации и влечат, та работещите в Либия компании се чудят да си вървят или да останат, че да дочакат вземането на вече изработеното.

250 километра пътувахме и все в оазис - корито на мезозойска река - от Джерма до Убори. Вдясно е планина, вляво - равна като тепсия отново се измихме и тогава започна церемонията с чай.

Показаха ни тухлената къща на Кадафи, обитавана от него, докато е бил ученик в селското училище, само че възстановената ѝ ограда е прекалено разкошна. Оттук нататък - все плакати на Кадафи - ту с военна фуражка и тъмни очила, ту гологлав с тъмна къдрава коса в мантия и вдигната ръка.

Що се отнася до града Севка - това е приятен град,

доста благоустроен, с нови почти улици и сгради, хвърлена е тука страшна пара - нали е роден край на вожд. Оттук нататък шосето преминава през една келява пустиня: нито пясъците й пясъци, нито почвата - почва. Обраснала с храсти и трънници. Показаха ми стария път, по който Павел Шатев е вървял до затвора във Фезан. Видяхме край шосето край един „мерцедес“ неколцина араби да се молят на застлани пустиня. На планината още се виждат шръкнали скали, които неумолимо се превръщат на пясък.

Показаха ни тухлената къща на Кадафи, обитавана от него, докато е бил ученик в селското училище, само че възстановената ѝ ограда е прекалено разкошна. Оттук нататък - все плакати на Кадафи - ту с военна фуражка и тъмни очила, ту гологлав с тъмна къдрава коса в мантия и вдигната ръка.

Що се отнася до града Севка - това е приятен град,

От стр. 9

Съвременните историци дават малко по-различни числа, които обаче не променят общата картина и главния извод. В септември 1939 год. срещу 78 френски дивизии наброяващи 3.25 млн войници на „отбранителната линия Зигфрид“ противостоят 1 млн немски войници и офицери. При това французите разполагат с 2850 танка, а на Западния фронт немците нямат нито един!!! Освен това френско-британската авиация има почти двукратно превъзходство над съсредоточените там сили на Luftwaffe: (2421 самолета срещу 1359).

Ако съюзниците бяха приели масиран удар, немците щяха да бъдат принудени да оставят Варшава и Краков и да мислят за защита на Берлин. А ако френската армия беше предприела настъпление в Рурската област, то германците не биха могли да отвърнат с контраудар, защото нямаша танкове на това направление. Загубата на големия промишлен район би създавала сериозни проблеми не само на немската армия, но и на целия Трети Райх.

Обаче събитията на Западния фронт се развиват по съвсем друг сценарий. Имайки на ум опита от Първата световна война, англичаните и французите разчитат да принудят противника към продължителна позиционна война, която да

СЪДБАТА НА ПОЛША...

не е по силите на неговата икономика. Освен това британците решават да подсилят морската блокада с пропагандна акция. От 3 септември 1939 г. тяхната авиация вместо да бомбардира вражеските войски провежда т.нар. „рейдове на правдата“ (по образното определение на министъра на авиацията Кингсли Ууд). Британският историк Дейвид Мейсън пише: „Тези „рейдове на правдата“ се свеждаха до разхвърляне от въздуха над Германия на милиони пропагандни позиви с надеждата, че германците, узнавайки за негодността на своите управници, ще се разбунтуват и ще ги свалят от власт. Освен това смятаха, че тези „рейдове ще сплишат немците и техните водачи, демонстрирайки им узависимостта на Германия откъм въздушни нападения.“ Към 27 септември съгласно английското Министерството на авиацията над Третия райх са хвърлени 18 млн позиви, което дава повод на маршала на кралските ВВС Артур Харис да отбележи ехидно: „По мое мнение единственото, което направихме, е осигуряването на Европейския континент с тоалетна хартия за петте дълги години на войната“.

В нощта на 7 септември французите все пак пресичат германската граница при Са-

арбрукен. Немците се изтеглят от граничната полоса и отстъпват на линията на укрепленията. Два дни по късно десет френски дивизии без да срещат съпротива се придвижват на 7-8 км в територията на противника и спират пред „линията Зигфрид“. На 10 септември, съобщавайки на ръководството на Полша за предприетите действия, главнокомандващият ген. Морис Гамелен заявява, че „изпълнил своето обещание предсрочно, а именно да започне настъпление с мощни основни сили на 15-я ден след обявяване на френската мобилизация“. Френският главнокомандващ, правейки от мухата слон, уверява поляците: „Повече от половината наши бойни дивизии от Северозападната фронт водат сражения. След нашето пресичане на границата, немците оказват силна съпротива. Но въпреки това ние се придвижихме напред. Но затънахме в позиционна война, защото имаме насреща противник, който се е подготвил за отбрана“.

Накрая след още два дни френското командване започва да доблестните си войни да прекратяват настъплението „поради бързото развитие на събитията в Полша“. При това ген. Гамелен продължава да заблуж-

дава поляците като на 14 септември им съобщава следното: „Последното заседание на Верховния съвет на съюзниците реши Франция и Великобритания да осигурят на Полша всякаква възможна помощ. След подробен анализ на обстановката формите на тази помощ са уточнени с нашите британски съюзници и ви уверявам, че нито една възможност за пряка помощ на Полша няма да бъде оставена без внимание.“

Събитията от следващите дни показват, че тези уверения са напълно лъжливи. Париж и Лондон не са имали намерения да спасяват поляците. По-късно героят на френската съпротива ген. Шарл де Гол с прискъръбие констатира: „Докакто силите на противника бяха почти напълно ангажирани на Висла, с изключение на няколко демонстративни действия ние не предприехме нищо за да излезем на Рейн. Ние също нищо не предприехме за да обезвредим Италия, което можехме да постигнем като я принудим да избира между френско военно нахлуване и отстъпки в замяна на нейния неутралитет. И накрая не предприехме нищо за обединение с Белгия за да придвижим нашите сили към Лиеж и канала Алберт.“

Към края на септември

Полша е разгромена и на Западния фронт настъпва дълго няколко месечно затишие. Този период е наречен шеговито от френския журналист Ролан Дорджелес „странната война“. Германците се готвят за пролетната си кампания, а французите уверени в непристъпността на своята линия „Мажино“ вадят необичаен за воюваща армия начин на живот. Войниците играят волейбол, футбол и карти, пият вино и разпукат. Доказателство за това е обсъждането във френския парламент на въпроса за допълнителна дажба от спиртни напитки за войниците (30.11.1939 г.). На 29.02.1940 г. Министър-председателят на Франция Едуард Даладие подписва заповед за отмяна на акциза за карти за игра предназначени за действащата армия. Веднага след това е прието решение за закупуване на 10 000 футболни топки за армията. И още един факт - в началото на май 1940 г. повече от 15% от личния състав на съюзниците е в отпуск.

„Курортният сезон“ на френско-германската граница завършва на 10 май 1940 г., когато германската армия започва настъпление. Настъпва времето, в което французи и англичани ще започнат да се разплащат за своята безгрижност, както и за другите странности на „странната война“.

Превод Румен ВОДЕНИЧАРОВ

ПОЛКОВНИК КАДАФИ

човека (цяла армия). Имаше и шкембе чорба. Наблизо е построената от българите казарма на танковите войски. За една година са я направили с огромни плацове и всичко това заградено с телени мрежи. Само че в напълно завършените казарми няма нито един човек! А вътре асели тая казарма, толкова други незаети още казарми има в Либия.

На 26 октомври, четвъртък, тръгваме заранта за град Сирт. Караме със 150 километра в час, топло е, но не и душно. Въздъхът е все така приятен. Този път съм се превърнал на кола на ТЕС, а „Булгаргеоимин“ остава зад гърба ми. В град Хунми показаха фабрика за фурми и втора казарма, извадена като че ли от калъф, но и тя без войници. Показаха ми и втория по големина силос за жито в света, построен от ТЕС - и той празен. Жив човек няма в него. Колко повече работа щеше да свърши в

България, където още нямаме съоръжения за съхранение на зърното! Сбъркана е сметката на „зелената революция“, не идва очакваното зърно и да видим дали няко-

но с това видяхме и огромнен немски камион, не си знае силата, преминал досега милите и двеста километра без ремонт, макар че го товарят като магаре. Изобщо, носи се

га ще падне.

Пред нас се извисява невисоката планина Раага, където Кадафи строил - в обширни подземни складове за бомби и ракети - бетонени скривалища. Тук видяхме огромен булдозер, японска изработка, който прави в скалите шосета с едно само минаване. Трошат се пред него камъните като халва. Заед-

тука славата на германската строителна техника. А когато фирмата е германска - конкуренцията става жестока. Нашите оцеляват само благодарение на факта, че карат на нощни смени и печелят време - правят обектите за по-кратки срокове. Пустинята около Сирт - сиви камънаци и по нея туктам се вижда по някой либи-

еца овчар, но, като попиташ, се разбира, че няма нито овчари либийци, нито градинари - всички са египтяни и негри от Чад, Мароко или Судан, дошли тука на гурбет и работят почти без пари.

Стъмни се. Виждам че колите като се срещнат, си святкат и това било, за да сигнализира, че шофьорът не е заспал. Не святка ли - заспал е и бягай от него. Катастрофи стават ужасни, видяхме, разбира се, край пътя коли, ловки от кръв и пр. Затова шофьорът кара бавно и е в постоянна готовност да извие колата пред насрещната лимузина.

В Лагера на българите в Джуфра се оказва, че има в трапезарията минерална вода и фурна. Нахранихме се добре. Шофьорът ми каза, че е виждал всякакви сгазени по шосето животни само не и гарвани. Оказва се наистина, че гарванът е от най-умните птици на земята. Като минаваме покрай селцата, виждаме на места ученици да се връщат от училището с книги в ръцете. Не ги слатгат в чанти, за да се виждат. Гордеят се, че учат, учението е на мода. На друго място виждаш нарабил арабинът илюстрирано английско списание: макар от английски

хабер да няма - но да го видят, че и той чете. Захващаме разговор за либийците, а гледам шофьорът все неспокоен и се оглежда. След това ми каза, че пустинята има уши, всичко се знае, макар да не се вижда жива душа. Сградата ми нещо, уж си сам, уж никой няма, а ето, след десетина минути полицията се изтърси. Като че камъните имат слушалки.

Пристигаме в лагера БСАД-60, строи се там военен обект и затова има селище на ТЕС. Денонощно се работи от една година. Имат си дизелова централа, пробрили земята за вода, направили денонощно да се работи. Фурна имат (нова), механична и т.н. Построили и луксозна барака с мека мебел, кухня, вентилация и всичко това - за един и половина месец. Правят се военни складове навътре в планината за гранати, ракети и пр.

Следва

От стр. 12

В събитията се превръщаха за нас - писателите от следващото литературно поколение, произведението като „Поезия“, „Очакване“, „Дъжд“, „Защо човек се ражда“, „Родина“, „Реплика през мата“, „Истина“, „Разказание“, „Жажда“, „Предизвикан отговор“, „Есен“, „Ако искаме да победим“, „Мои мили приятели“, „Разминаване“, посветено на Вл. Соколов, „Безсънница“, „Предприлет“ (с него поздравя идващото литературно поколение), „Признание“, посветено на Пеню Пенев, и т.н., и т.н. Два фрагмента от „Признание“:

Земя като една човешка длан...
Но по-голяма ти не си ми нужна.
Щастлив съм аз, че твоята кръв е южна,
че е от кремък твоя стар Балкан.

Ръцете ми тежаха тежки като прекръшени крила,
но аз с очите си ви плашех,
смръзваех ви с усмивка зла.
И виеще благоверни дами към мене гледаха със страст,
че любов аз от вас по-силно и пиех по-добре от вас.

Георги Джагаров беше непокренен патриот. Социализмът го виждаше през величаво изстраданата биография на България. Сътвори редица стихотворения за отечество-

МЪЛНИЯТА, КОЯТО ОЗАРИ БЪЛГАРСКАТА ПОЕЗИЯ

то ни. Но едно от тях е антологично, силно въздуващо, пророческо и исторически дълбоко: „България“. Едва ли има днес съзнателен българин, който да не знае първата строфа на тази творба, или поне възлови думи от нея:

Земя като една човешка длан...
Но по-голяма ти не си ми нужна.
Щастлив съм аз, че твоята кръв е южна,
че е от кремък твоя стар Балкан.

Но не по-малка е ролята му в изработване на новата национална политика на Р България през 60-те години. Като председател на Съюза на българските писатели и с възможности да общува отблизо с Тодор Живков, Джагаров съдействаше активно за промяна на българската позиция във връзка със съюзна република Македония, за подчертаване на обстоятелството, че традициите, историята, потеклото,

културата и езика на нейните жители са български. Джагаров - така смятам - помогна и за изработване на сравнително по-независимо отношение на България към Съветския съюз. В същото време подложи на критика, макар и недиректно, криворазработения интернационализъм, който подценява значението на националната държава и култура, поставя националната идея в подчинено положение. Няма как да не отбележа, че тези свои действия ги съгласуваше с патриотичните представи и настроения на Георги Йорданов - негов съгражданин и горещ почитател на таланта му, кандидат-член на политбюро и първи секретар на ГС на БСП в София.

Забележително е, че с новия патриотичен курс българската държава се присъедини, по-точно е да се рече, приближи се до политиката на реформи, характерна за ръководствата на социалистически страни като Унгария, Полша или Чехословакия, които ратува-

ха за разширяване на независимото им съществуване, за отхвърляне на насилствено внедряване на съветския вид социализъм в Източна и Централна Европа. Джагаров потърси нови интерпретации и нови сцепления между интернационализма, обявен за „свещена“ ценност на социалистическото движение, и между патриотизма/национализма, възприеман през втората половина на ХХ (и лично от Джагаров) също за „свещена ценност“ на социализма. Едва ли в този си текст трябва да доказвам какви преломни и какъв поддем предизвика в нашата култура обръщането на държавата и на управляващата БКП към националния интерес, към историята и културата на българското ни минало и настояще, към идеалите на възрожденската епоха. Тези първа насока в културно-творческата дейност на Джагаров предстои да бъде проучавана и съответно оценена по исторически приноси.

Следва

БЪЛГАРИЯ НАД ВСИЧКО!

ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Минчо МИНЧЕВ

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ:
Проф. д-р. ик. н. Бончо АСЕНОВ
акад. Васил ГЮЗЕЛЕВ
Виолета СТАНИСЛАВОВА
(отговорен редактор)
д-р инж. Марин БЕЛОВЕВ
Проф. д-р. инж. АКО СТЕФАНОВ
акад. Николай ХАЙТОВ
ст.и.с. Румен ВОДЕНИЧАРОВ
Проф. д-р ист. н. Тодор МИШЕВ
Фотографи Борис Марков

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА:
1000 София
ул. Пиротска №3
тел.: 02 985 23 07
тел./факс: 02 846-50-01

ИЗДАВА
"Втора Зора" ЕООД
Печат "Нюзпринт",
София, ул. "Тинтява" 100

БАНКОВА СМЕТКА:
Уникредит Булбанк
IBAN BG43UNCR70001519963494
BIC
UNCRBG5F

Примат се оригинали по стандарт 30 реда,
56 машинописни знака.
Ръкописи не се рецензират и не се връщат.
Броят е приключен редакционно на 4.10. в 14 часа.
Хонорари се изплащат в сряда и четвъртък от 13 до 15 часа
ISSN 1310-8492

МЪЛНИЯТА, КОЯТО ОЗАРИ

БЪЛГАРСКАТА ПОЕЗИЯ

**ГЕОРГИ ДЖАГАРОВ – ДО МОЗЪКА НА КОСТИТЕ СИ
РОЖБА НА РЕВОЛЮЦИЯТА**

Чавдар ДОБРЕВ

Продължение
от миналия брой

Поетът от Сливен се добра до нов тип изображение на човешката личност по подобие на други български писатели: по-богато и разкрепостено, по-проблемно, но и диалогично вглеждане в душата на отделния човек, влязъл в конфликт с новооформящата се култура на апаратния елит. Конфликтуваше с нейните догми, забрани, фалшификати на истината, сектантски табути, и пр. Още в края на 50-те години Джагаров разкри – като парадокс – не единствено същността на сталинизма в български контекст, но и генезиса на „номенклатурната класа“, която няколко десетилетия по-късно (през 90-те години на века) ще възвърне „египетската пирамидална структура на обществото“, според определение на Людмил Стоянов. Джагаров измести акцентът на противопоставянето „отвън“ (50-те години) – „навътре“ (60-те години) в личността: към етико-психологическите нагласи, но и към не по-малко нажеженото ежедневие. Придвижи се от идеята за „класова борба“ с буржоазията към обявяване война на хората, изтъргували своя комунистически идеал и биография заради користопривилегии, материални облаги, кариеристично заемане на властови позиции.

От гледището на Джагаров, формирано през онзи исторически период, такава трансформация представляваше възкресяване на социалното „неравенството“, ранна криза на обществената система, деформиране на идеала. А това, от своя страна, подтикна автора да насочи цялата си енергия, патос и воля за разобличава-

не мимикрията на силите, които запращат социалния идеал отново в мрачните хралупи на буржоазното минало. В „реквизита“ на използваните от автора изразни средства попаднаха и гневното отрицание, и присмехулната присъда, и безмилостната полемика с „наглеца“, и „репликата през маса“, както и опасението, че обществената болест може да доведе до крушение на многовековните човешки възделения. В монографията си „Лирична драма“ (1973 г.) се занимавам детайлно с тази смяна на гледните точки в художествената ни култура – края на 50-те и 60-те години на ХХ век. В това число, с протичането на го-

ето, дебнат (и поради фанатизъм!) да удушат всяко ново прозрение, всяка честна, оцветена със скепсис оценка, всяко свободомислие. От такава тесто е замесен следователят Николов в пиесата „Прокурорът“.

Не по-малко значимо, както отбелязах, е и проглеждането на поета за това как след „сталинското време“ определена категория ръководни лица в държавата и партията превръщат социализма в средство за олихвяване на миналите си заслуги, за забогатяване и придобиване на незаслужен личен просперитет. В паметното стихотворение „Тревога“ тези субекти са явяват в ролята на

репосочения процес в драматургията на Джагаров.

И така, изплитайки нишките на своя лиричен свят, озарен от предчувствия за хармония и сбъждане на блянове, Джагаров първи усети с остър нюх – още през и след средата на 50-те години – колко страшни, а не просто смешни, могат да се окажат онези фактори в партията и социалистическото общество, които обслужват схемата и догмата в движени-

Пушкиновия „мерен човек“. В „Отговор“ са злото, което атакува живота и кара автора да се чувства „смутен и объркан“. В „Предупреждение“ човешки екземпляри, изпъззели нагоре в бюрократичната система на държавата („ти изкусно се прикри“), принуждават поета да им обяви война, да ги заплаши, че тогава „ще види старата гора как пукат кости и хвърчат крила“. При творците е така – ненадейно прозират в конфли-

ЗАЩО ЧОВЕК СЕ РАЖДА

Георги ДЖАГАРОВ

Ако е мъртъв камъкът; ако пръстта е няма;
ако небето синьо е измама;
ако звездите светят само в тъмнината;
ако изгасва огънят; ако листата
растат напролет и изгниват есента;
ако до време духа всеки вятър;
ако заглъхва над земята песента;
ако надолу всичките реки текат;
ако с вода се утолява всяка жажда;
ако до гроба свършва всеки път,
кажи ми ти – защо човек се ражда?

ЕЛЕГИЯ

Все тъй ще мирише на люляк,
високите буки
все тъй ще нашепват
и двама –
ти и синът ми,
ще идвате тука,
ще чакате тука,
но мен ще ме няма.
Ще бъда аз корен,
заровен дълбоко в земята,
мъзга под кората на стволите крепки,
ще бъда светулка
през гладния мрак на гората
и топла роса
върху вашите клепки.

кта (личен, обществен), за да видят едновременно с това и понататъшните му прераждания.

Обобщено. В ранен период след 9 септември 1944 г., когато даже поетите от четиридесетте години не намираха собствения си глас, Джагаров сондираше сполучливо различните състояния на социума. Изкара на показ както пораженията от култа, така и природените качества на човека да се приспособява и гарантира своя възход върху гърба на останалите хора. Застана на страната на човешките жертви, принесени в интерес на „успешните другари“, не за да прогласи пълното си униение, а за да провиди какъв би трябвало да е фронтът на противопоставянето, което ще укрепи идеята. В този план програмни са изпълнените с напрегнати въпроси стихотворения „Раздяла“, „Защо човек се ражда“, „Хора, ех...“, „Сняг през пролетта“ и т.н. Ето го „Раздяла“ (първа строфа):

Всичко
свършва
за миг:
две изстинали длани,
две очи
като два неочаквани ножа.
Сняг вали...
Аз се връщам с две кървави

рани.
И не знам
де ще спра,
де глава ще положи.
Ето го текстът на „Хора,
ех...“:

Хора, ех...
Огорчиха ме тежко.
Сякаш вбиха в сърцето ми
трън.
Нараниха ме тежко.
За какво? Просто тъй – по
човешки.
Замълчах.
И излязох навън.

А навън
едно слънце огряло,
едно синьо небе засияло,
едни чудни цветенца наболи
по рътлини и припеци голи –
светът станал тъй хубав и
чист,
че извадих тетрадка
и молив
и заплаках
над белия лист...

Не мога да не подчертая отново, че Джагаров създаде подруг, оздравителен, наистина човеколюбив, но и непримирим към порока тонус в литературата ни. Влезе в жесток двубой с използвачите на вярата, с новите блюстителите и търгаши от епохата на социализма, с тясно скроените номенклатурни кадри.

На стр. 11